

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Θ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ «ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007»**

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΟΣ	
1. Εισαγωγή	1
2. Ιστορική αναδρομή για τη διαδικασία συζήτησης του υπό εξέταση θέματος	2
3. Σύντομη περιγραφή των θεμάτων που καλύπτει η Ετήσια Έκθεση Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το Έτος 2007	7
B. ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	
1. Εισαγωγή	9
2. Διαφθορά	10
3. Επιμέρους εξειδικευμένα θέματα	13
4. Νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου	15
α. Εισαγωγή	15
β. Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (ΡΙΚ)	17
γ. Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ)	19
δ. Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ)	22
ε. Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ)	24
στ. Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ)	26
5. Τοπική αυτοδιοίκηση (δήμοι και κοινοτικά συμβούλια)	27
6. Πολιτικές παρεμβάσεις-κομματικοποίηση	33
Γ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ/ΑΠΟΨΕΙΣ/ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΟΥ ΑΠΤΟΝΤΑΙ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ΤΜΗΜΑΤΑ Ή ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	
1. Βαθμός συμμόρφωσης	33
2. Επενδυτική πολιτική του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ)	34
3. Υδατική κατάσταση	35
4. Ανάπτυξη γηπέδων γκολφ	36
5. Συστήματα οικονομικής διαχείρισης	37
6. Σύστημα αξιολόγησης του προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας	38
7. Εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ)	38
Δ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ/ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ/ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	40
Ε. ΤΕΛΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ	43
ΣΤ. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	44
Ζ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	45

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων
Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα «Ετήσια Έκθεση
Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το Έτος 2007»**

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος	Άγγελος Βότσης
Γεώργιος Γεωργίου	Ζαχαρίας Κουλίας
Σωτήρης Σαμψών	Γιώργος Βαρνάβα
Αριστοφάνης Γεωργίου	Γιώργος Περδίκης
Άριστος Αριστοτέλους	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών μελέτησε καταρχάς το πιο πάνω θέμα σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2009. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας και ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας. Στη συνέχεια, στα πλαίσια της περαιτέρω εξέτασης του εν λόγω θέματος, η επιτροπή πραγματοποίησε αριθμό συνεδριάσεων επί ειδικότερων και επιμέρους θεμάτων που προέκυψαν από την έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας έχει υποχρέωση να υποβάλλει κάθε χρόνο προς τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας έκθεση αναφορικά με τα θέματα που προκύπτουν κατά την άσκηση των καθηκόντων και των υπηρεσιών του και στη συνέχεια ο Πρόεδρος της

Δημοκρατίας να καταθέτει την εν λόγω έκθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ως εκ τούτου, κατ' επίκληση του εν λόγω άρθρου του συντάγματος, η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας με σχετική επιστολή της, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2008, υπέβαλε την έκθεσή της που αφορά το έτος που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2007 προς τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και αυτός τη διαβίβασε αυθημερόν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για σκοπούς κατάθεσής της.

Ακολούθως, η εν λόγω έκθεση κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σε συνεδρία της ολομέλειας του σώματος που πραγματοποιήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2008, και παραπέμφθηκε για εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

2. Ιστορική αναδρομή για τη διαδικασία συζήτησης του υπό εξέταση θέματος

Όπως είναι γνωστό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξετάζει την ετήσια έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας στα πλαίσια άσκησης του κοινοβουλευτικού ελέγχου στην παρουσία του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και άλλων αρμοδίων, που καλούνται να καταθέσουν στοιχεία και πληροφορίες για σκοπούς ενημέρωσης της αρμόδιας επιτροπής.

Ωστόσο, μέχρι στιγμής ο κοινοβουλευτικός έλεγχος περιοριζόταν στην εξέταση της έκθεσης από την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, χωρίς η τελευταία να υποβάλλει μετά την ολοκλήρωση της μελέτης της σχετική έκθεση προς την ολομέλεια του σώματος για συζήτηση. Ο βασικός λόγος για τον οποίο μέχρι σήμερα δεν ετοιμαζόταν έκθεση προς την ολομέλεια του σώματος ήταν ο όγκος της ετήσιας έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, που είχε ως αποτέλεσμα η επιτροπή να μην είναι σε θέση εκ των πραγμάτων να τη μελετήσει εξαντλητικά και να τη σχολιάσει στο σύνολό της. Ως εκ τούτου, υπάρχει ο κίνδυνος να δοθεί λανθασμένη εντύπωση. Συγκεκριμένα, μία ενδεχόμενη έκθεση

της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής δυνατόν να εκληφθεί ότι παραγνωρίζει ή υποβαθμίζει σημαντικά σημεία της έκθεσης, στην περίπτωση που αυτά δεν τυγχάνουν σχολιασμού ή αναφοράς, αφού αυτή, όπως έχει ήδη αναφερθεί, δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να καταπιάνεται με το σύνολο των παρατηρήσεων της ετήσιας έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Ωστόσο, την παρούσα Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών απασχόλησε κατά καιρούς το θέμα της ανάγκης ετοιμασίας και υποβολής σχετικής έκθεσης στην ολομέλεια του σώματος αναφορικά με τα ευρήματά της από την εξέταση των ετήσιων εκθέσεων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Ο εν λόγω προβληματισμός της επιτροπής είναι αποτέλεσμα της εκφρασθείσας ανησυχίας τόσο του προέδρου της επιτροπής όσο και των μελών της για το γεγονός ότι χρόνο με το χρόνο οι επισημάνσεις και οι παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας διογκώνονται, χωρίς όμως να υπάρχουν απτά αποτελέσματα για επαναφορά των οποιωνδήποτε πράξεων, παραλείψεων, ενεργειών ή και καθυστερήσεων στη νομιμότητα.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η επιτροπή, στα πλαίσια των συνεδριάσεών της που πραγματοποιήθηκαν στις 11 Νοεμβρίου 2008, στις 20 Ιανουαρίου και στις 3 Φεβρουαρίου 2009, ομόφωνα αποφάσισε ότι κρίνεται σκόπιμη η ετοιμασία και υποβολή στην ολομέλεια για συζήτηση έκθεσης επί του θέματος, θεωρώντας ότι με τον τρόπο αυτό ο ενδεδειγμένος κοινοβουλευτικός έλεγχος αναβαθμίζεται και ασκείται διά του μέγιστου μέσου που διαθέτει το σώμα, δηλαδή την υποβολή και συζήτηση στο Κεφάλαιο Τέταρτο σχετικής έκθεσης. Η επιτροπή αναμένει ότι με τον τρόπο αυτό ο κοινοβουλευτικός έλεγχος θα είναι αποτελεσματικότερος, ώστε να αποβεί προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος και του Κύπριου πολίτη ειδικότερα.

Ωστόσο, η έκθεση αυτή θα πρέπει να άπτεται των σημαντικών πτυχών της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, αλλά και επιμέρους σημείων της που απασχόλησαν την επιτροπή, με τη διευκρίνιση ότι η παρουσίαση του θέματος δεν είναι εξαντλητική και ότι η ενδεικτική αναφορά σε ορισμένα θέματα σε αυτή δε θα πρέπει να θεωρείται ότι υποβαθμίζει άλλα σχόλια/παρατηρήσεις/σημεία της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για τα οποία δε γίνεται αναφορά στην παρούσα έκθεση της επιτροπής.

Υπό το φως της γενικότερης απόφασής της, η επιτροπή συνήλθε σε ειδική συνεδρία της στις 3 Φεβρουαρίου 2009 για τη συζήτηση του περαιτέρω χειρισμού του θέματος που αφορά την ετήσια έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Κατά τη συνεδρίαση αυτή υπογραμμίστηκε το γεγονός ότι είναι η πρώτη φορά που η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών ετοιμάζει και υποβάλλει στην ολομέλεια του σώματος έκθεση επί της ετήσιας έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Στην ίδια συνεδρία αξιολογήθηκε ο μεγάλος όγκος της ετήσιας έκθεσης της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το έτος 2007, η οποία για το υπό αναφορά έτος καλύπτει ένα έγγραφο σχεδόν εννιακοσίων σελίδων, καθώς και τα στενά χρονικά περιθώρια που η επιτροπή έχει στη διάθεσή της. Υπό το φως αυτών των δεδομένων, η επιτροπή έκρινε ότι είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να καλύψει μέσω των συνεδριάσεών της όλα τα θέματα που αναφέρονται από την εν λόγω έκθεση, γι' αυτό και κατέληξε στο ότι θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να ετοιμάσει και υποβάλει στο σώμα μία σχετικά συνοπτική αλλά περιεκτική έκθεση.

Η επιτροπή επισημαίνει ωστόσο ότι με την υποβολή της έκθεσής της αυτής παραπέμπεται επίσης για συζήτηση ενώπιον της ολομέλειας του σώματος αυτούσια η εν λόγω ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας, καθώς

και όλα τα στοιχεία, πρακτικά συνεδριάσεων, έγγραφα και απαντήσεις των υπουργείων, αναφορικά με τα ειδικότερα θέματα που εγείρονται στην εν λόγω έκθεση.

Συναφώς, σημειώνεται ότι η παρούσα έκθεση της επιτροπής μπορεί να αποτελεί μία σχετικά συνοπτική έκθεση με αναφορές επί ειδικότερων εξειδικευμένων θεμάτων ή και σχολίων που αποτέλεσαν σημεία αναφοράς κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεών της. Αυτό όμως δεν πρέπει να αποστερεί με οποιοδήποτε τρόπο το δικαίωμα από τα μέλη του σώματος να εγείρουν, κατά τη διάρκεια της συζήτησης του υπό εξέταση θέματος στην ολομέλεια, οποιοδήποτε άλλο θέμα κρίνουν αναγκαίο. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται η ευχέρεια σε όλα τα μέλη του σώματος να εγείρουν προς συζήτηση, πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση, οποιοδήποτε άλλο θέμα πηγάζει από την ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας ή από τα στοιχεία ή και έγγραφα που, στα πλαίσια των συνεδριάσεων της επιτροπής, έχουν κατατεθεί ενώπιόν της.

Πέραν των πιο πάνω, σημειώνεται ότι την επιτροπή προβληματίσε το κατά πόσο θα πρέπει να καταστεί θεσμός η ετοιμασία και η υποβολή καθεχρονικά τέτοιας έκθεσης ενώπιον της ολομέλειας του σώματος. Με αυτά τα δεδομένα και τις διευκρινίσεις σε σχέση με τη μορφή που η έκθεση της επιτροπής παρουσιάζει, ανεξάρτητα από τον όγκο των εγγράφων και των στοιχείων που θα καλύπτουν μελλοντικά οι ετήσιες εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και ανεξάρτητα από τον όγκο και την έκταση των θεμάτων που θα καλύπτονται από τις εκθέσεις της επιτροπής, η επιτροπή, με ομόφωνη απόφασή της, τάσσεται υπέρ της υιοθέτησης της άποψης αυτής, ότι δηλαδή η ετοιμασία και η υποβολή τέτοιας έκθεσης πρέπει να θεσμοθετηθεί, έτσι ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε όλα τα μέλη του σώματος να ασκούν κοινοβουλευτικό έλεγχο για οποιοδήποτε θέμα

κρίνουν αναγκαίο. Με τη θέση αυτή συμφώνησαν και οι αρχηγοί και ή εκπρόσωποι των κομμάτων στη σύσκεψή τους στις 16 Οκτωβρίου 2008.

Προς επίτευξη των πιο πάνω στόχων, ο πρόεδρος της επιτροπής, με σχετική επιστολή του, ημερομηνίας 6 Φεβρουαρίου 2009, προς όλα τα μέλη της επιτροπής, διαβίβασε την παράκλησή του όπως σε σύντομο χρονικό διάστημα υποβληθεί γραπτώς στη γραμματεία της επιτροπής κατάλογος των θεμάτων που προκύπτουν από την έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας και τα οποία τα μέλη θα επιθυμούσαν να εξεταστούν περαιτέρω από την επιτροπή. Στόχος της ενέργειας αυτής ήταν να καταστεί δυνατή η ετοιμασία και υποβολή σε εύθετο χρόνο σχετικής έκθεσης προς την ολομέλεια, ώστε να τροχοδρομηθεί η συζήτηση ενώπιόν της, δεδομένης και της σχετικής δέσμευσης που υπάρχει τόσο στο επίπεδο της αρμόδιας επιτροπής όσο και στο επίπεδο της ολομέλειας του σώματος.

Περαιτέρω, για το σκοπό αυτό η επιτροπή με εγκύκλιο επιστολή της, με ημερομηνία 16 Φεβρουαρίου 2009, προς όλους τους γενικούς διευθυντές των υπουργείων και του Γραφείου Προγραμματισμού διαβίβασε παράκλησή της όπως, για σκοπούς διευκόλυνσης της μελέτης της έκθεσης της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το έτος 2007, ετοιμαστεί και υποβληθεί έγκαιρα στην επιτροπή από κάθε υπουργείο/γραφείο σχετικό σημείωμα που να περιέχει στο Μέρος Α' τις παρατηρήσεις της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας, όπως αυτές περιέχονται στην έκθεση για το έτος 2007, και στο Μέρος Β' τα σχόλια του αρμόδιου υπουργείου/γραφείου για κάθε παρατήρηση. Ειδικότερα, την περιγραφή του προβλήματος, τις σχετικές προτάσεις/εισηγήσεις για την επίλυσή του, τις σχετικές τροποποιήσεις των διαδικασιών, εάν υπάρχει ανάγκη, και τέλος την απόδοση τυχόν ευθυνών, αν υπάρχουν. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης, απαντητικές επιστολές με σχετικά σημειώματα είχαν αποστείλει το Γραφείο

Προγραμματισμού, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και το Υπουργείο Εσωτερικών.

Πέραν αυτών που αναφέρθηκαν πιο πάνω, αξίζει να σημειωθεί ότι το θέμα της ετοιμασίας και της υποβολής έκθεσης αποτέλεσε θέμα συζήτησης στη συνεδρία της ολομέλειας του σώματος που πραγματοποιήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2008, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κατάθεσης και παραπομπής της εν λόγω έκθεσης στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Μέλη του σώματος εισηγήθηκαν την παραπομπή της ετήσιας έκθεσης της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το έτος 2007 για συζήτηση απευθείας στο Κεφάλαιο Τέταρτο της ολομέλειας του σώματος, χωρίς την αρχική παραπομπή της για συζήτηση στην καθ' ύλην αρμόδια επιτροπή της Βουλής, κάτι που αποτελεί πάγια πρακτική με άλλα έγγραφα που κατατίθενται στο σώμα, αλλά δεν καθιερώθηκε μέχρι σήμερα ως πρακτική σε σχέση με την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, η οποία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, εξεταζόταν μέχρι σήμερα μόνο στο επίπεδο της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής. Ως εκ τούτου, μετά τη συζήτηση που διεξήχθη ενώπιον της ολομέλειας του σώματος, το εν λόγω θέμα παραπέμφθηκε για συζήτηση ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, με στόχο τη μελέτη της έκθεσης, την ετοιμασία και υποβολή έκθεσης το συντομότερο δυνατό που να αναδεικνύει τα πλέον σοβαρά ζητήματα τα οποία έχουν συζητηθεί ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής, χωρίς αυτό όμως να σημαίνει ότι δεν μπορεί να συζητηθεί ενώπιον της ολομέλειας του σώματος και οποιοδήποτε άλλο θέμα κριθεί αναγκαίο από τα μέλη του.

3. Σύντομη περιγραφή των θεμάτων που καλύπτει η ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το 2007

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το έτος 2007 είναι ένα έγγραφο οκτακοσίων εξήντα πέντε σελίδων και στα δέκα μέρη που την απαρτίζουν καλύπτει, μεταξύ άλλων, όλο το φάσμα του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τις αρχές τοπικής διοίκησης, δηλαδή τους δήμους και τα κοινοτικά συμβούλια, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου και άλλους οργανισμούς.

Ειδικότερα, η εν λόγω ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας αποτελείται από τα ακόλουθα μέρη:

- α. Μέρος 1: Εισαγωγή.
- β. Μέρος 2: Περίληψη σημαντικών θεμάτων.
- γ. Μέρος 3: Διαχειριστικοί έλεγχοι/ειδικές έρευνες.
- δ. Μέρος 4: Ανεξάρτητες υπηρεσίες-υπουργεία και τμήματα.
- ε. Μέρος 5: Αρχές τοπικής διοίκησης.
- στ. Μέρος 6: Νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου και άλλοι οργανισμοί.
- ζ. Μέρος 7: Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) μέσω του κρατικού προϋπολογισμού.
- η. Μέρος 8: Κρατικός προϋπολογισμός και απολογισμός.
- θ. Μέρος 9: Οργάνωση και προγράμματα Ελεγκτικής Υπηρεσίας.
- ι. Μέρος 10: Παραρτήματα.

Σημειώνεται ότι στην παρούσα έκθεση, για την καλύτερη ενημέρωση των μελών του σώματος, κρίθηκε σκόπιμο να επισυναφθεί ως παράρτημα ο πίνακας περιεχομένων της ετήσιας έκθεσης της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το 2007, έτσι ώστε να εμφανίζονται οι επιμέρους τομείς ελέγχου τον οποίο έχει διενεργήσει η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας για το έτος αυτό.

Παράλληλα, σημειώνεται ότι, μέσα στα πλαίσια των ελέγχων στους οποίους προβαίνει η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας όσον αφορά ειδικά τα νομικά

πρόσωπα δημόσιου δικαίου, έχει ετοιμάσει και με σχετική επιστολή της, ημερομηνίας 13 Ιουνίου 2008, έχει υποβάλει, σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμους του 1983 έως 2007, ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις για εννέα ημικρατικούς οργανισμούς, οι οποίες κατατέθηκαν στις 19 Ιουνίου 2008 στη Βουλή και παραπέμφθηκαν για εξέταση στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Οι εννέα ημικρατικοί οργανισμοί για τους οποίους κατατέθηκαν ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις είναι οι ακόλουθοι:

- α. Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.
- β. Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.
- γ. Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.
- δ. Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού.
- ε. Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας.
- στ. Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων.
- ζ. Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών.
- η. Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών.
- θ. Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς.

B. ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας παρουσίασε την ετήσια έκθεσή της για το 2007 ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών σε ειδική συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2009. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω συνεδρίασης η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας αναφέρθηκε στο σχετικό έλεγχο που έχει διενεργήσει η υπηρεσία της και στα σημεία που έχουν περιληφθεί στην έκθεσή της.

1. Εισαγωγή

Η παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή του κυπριακού κοινοβουλίου αποτελεί κορυφαία πράξη στην όλη διαδικασία της δημόσιας λογοδοσίας της εκτελεστικής εξουσίας όσον αφορά στον έλεγχο και στη διαχείριση των οικονομικών του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες. Ο έλεγχος τον οποίο έχει διενεργήσει η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, εστιάζεται κυρίως σε τρεις επιμέρους τομείς που αφορούν:

- α. το δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, δηλαδή τα υπουργεία, τις υπηρεσίες και τα ανεξάρτητα γραφεία,
- β. τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, δηλαδή τους ημικρατικούς οργανισμούς, και
- γ. τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, δηλαδή τους δήμους και τα κοινοτικά συμβούλια.

2. Διαφθορά

Στα πλαίσια της εν λόγω παρουσίασης, η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας τόνισε ότι αυτή γίνεται υπό τη σκιά δύο εξαιρετικά αρνητικών φαινομένων, το ένα, που είναι διεθνές, αφορά στην πρωτοφανή παγκόσμια οικονομική κρίση, που αναμφίβολα επηρέασε και εξακολουθεί να επηρεάζει και την Κύπρο, και το άλλο αφορά στις εύλογες πλέον υποψίες για ύπαρξη διαφθοράς στην κοινωνικοοικονομική και πολιτική ζωή του τόπου. Ειδικότερα, όσον αφορά το θέμα της διαφθοράς, για την οποία έκανε εκτενή αναφορά, δήλωσε ότι το φαινόμενο αυτό πρέπει να προβληματίσει ολόκληρη την κοινωνία και να τη θέσει ενώπιον των ευθυνών της, αφού αναντίλεκτα διαφαίνεται ότι υπάρχει αμφισβήτηση των θεσμών από τους πολίτες. Σε μία χώρα όπου πλήττεται η

εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους θεσμούς, όπως επισήμανε, αυτοί δεν μπορούν να ευημερήσουν. Η έννοια της διαφθοράς, η οποία είναι πολύ δύσκολο να συγκεκριμενοποιηθεί, μπορεί να ορισθεί και ως κατάχρηση της δημόσιας εξουσίας για ίδιον όφελος και σχετίζεται εν πολλοίς με την κουλτούρα, τα ήθη, τα έθιμα, τις αξίες και το επίπεδο του πολιτισμού κάθε κοινωνίας.

Τα τελευταία γεγονότα που επισυνέβησαν, πρόσθεσε η ίδια, ενισχύουν την άποψη για ύπαρξη διαφθοράς και σείουν το οικοδόμημα της δημοκρατίας στον τόπο μας, γι' αυτό απαιτείται η λήψη δραστικών μέτρων. Από την άλλη πλευρά, δεν αποτελεί πρωταρχικό σκοπό για την Ελεγκτική Υπηρεσία του κράτους ο εντοπισμός και η τεκμηρίωση φαινομένων διαφθοράς. Συνεπώς, μέσω των ετήσιων εκθέσεων του, με τους ελέγχους και τις εισηγήσεις στις οποίες προβαίνει, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας συμβάλλει στη δημιουργία ενός αποτρεπτικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της διαφθοράς, πάντοτε στους τομείς που αφορούν την οικονομική διαχείριση, χωρίς να περιβάλλεται με οποιαδήποτε αρμοδιότητα ούτε με τα μέσα για την πάταξή της. Απαραίτητο δε συστατικό στοιχείο για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που να μην ευνοεί την ανάπτυξη της διαφθοράς αποτελεί η πλήρης και ειλικρινής δέσμευση κάθε κυβέρνησης, πέρα από διακηρύξεις, πέρα από θεωρίες, όσο δύσκολα και αν είναι τα διλήμματα, για αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος. Απαιτούνται όμως ταυτόχρονα η πλήρης ευαισθητοποίηση κάθε οργανισμού, των δικτυικών αρχών αλλά και των πολιτών ως προς τις αρνητικές επιπτώσεις της διαφθοράς και η ενεργός συμμετοχή και εμπλοκή τους στην προσπάθεια για την καταπολέμησή της.

Τα κύρια χαρακτηριστικά ενός τέτοιου περιβάλλοντος προς αποτροπή της διαφθοράς είναι τα ακόλουθα:

- α. Εγκαθίδρυση και ενδυνάμωση αξιόπιστων συστημάτων οικονομικής διαχείρισης, με την υποχρέωση της εκάστοτε κυβέρνησης για συνεχή λογοδοσία, με δυνατότητα παροχής έγκαιρης, ολοκληρωμένης και ακριβούς πληροφόρησης. Όσον αφορά δε την οικονομική πληροφόρηση, αυτή την υποχρέωση μπορεί να εκπληρώσει ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας.
- β. Κατάλληλα στελεχωμένη δημόσια υπηρεσία, με την επιλογή και την πρόσληψη των ικανότερων δημόσιων υπαλλήλων και την παροχή σε αυτούς των καλύτερων δυνατών κινήτρων για προσφορά στο κοινό.
- γ. Υιοθέτηση και εγκαθίδρυση ικανοποιητικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.
- δ. Πολιτική, περιλαμβανομένων σε αυτό τον όρο και των κομμάτων, οικονομική και νομική διαφάνεια.
- ε. Δημόσια λογοδοσία.
- στ. Ευαισθητοποίηση και εμπλοκή των πολιτών.

Τέλος, σύμφωνα με την ίδια, η διαφθορά δεν αποτελεί περιστασιακό φαινόμενο που μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με τη θέσπιση κατάλληλων νόμων ή με την υιοθέτηση διαδικασιών ελέγχου. Είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο συναρτώμενο με την άσκηση της εξουσίας, αφού η εξουσία αλλά και το χρήμα έχουν τη δύναμη να διαφθείρουν τους ανθρώπους αλλά και τους θεσμούς. Είναι γι' αυτό το λόγο που στην προκειμένη περίπτωση η εφαρμογή του ελέγχου μπορεί να διαδραματίσει ρόλο τόσο στην πρόληψη όσο και στην πάταξη της διαφθοράς.

Στοχοπροσήλωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας αποτελεί η συνεχής δέσμευση ότι με ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα και επαγγελματισμό θα εξακολουθήσει να υπηρετεί τις αρχές και τις αξίες όπως το σύνταγμα και οι νόμοι καθορίζουν. Προς την κατεύθυνση αυτή κυριότερο εργαλείο αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί η άσκηση πειθούς προς τους ελεγχόμενους ότι είναι προς το δικό τους συμφέρον και προς το συμφέρον της υπηρεσίας ή του οργανισμού που υπηρετούν η υιοθέτηση των εισηγήσεων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, καθώς επίσης η διαφάνεια και η δημοσιοποίηση των κακώς εχόντων για ευαισθητοποίηση του κοινού και την άσκηση δημόσιου ελέγχου.

3. Επιμέρους εξειδικευμένα θέματα

Η έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το έτος 2007 πραγματεύεται πάμπολλα θέματα και καταβλήθηκε προσπάθεια από την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για την κάλυψη όσο το δυνατό περισσότερων θεμάτων. Σε αυτή παρατίθενται χρήσιμα στοιχεία για την οικονομική κατάσταση κάθε ελεγχόμενου οργανισμού, υπουργείου, τμήματος, δήμου ή κοινότητας, καθώς και παρατηρήσεις με σχετικές εισηγήσεις για βελτίωση της κατάστασης.

Επιπρόσθετα, μέσα από την έκθεσή της η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας ασχολήθηκε και με θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος, όπως είναι, ανάμεσα σε άλλα, κατόπιν παράκλησης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, το θέμα της έλευσης του φυσικού αερίου στην Κύπρο και το θέμα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το οποίο μελετήθηκε διεξοδικά και σε συνάρτηση με διάφορες παραμέτρους, όπως τη μη έγκαιρη προώθηση των μονάδων αφαλάτωσης, τις μεγάλες διαφοροποιήσεις στην τιμολόγηση του

νερού από τα συμβούλια υδατοπρομήθειας και τη μη εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που αποφάσισε το Υπουργικό Συμβούλιο για σκοπούς άρδευσης και ύδρευσης κ.ά.

Περαιτέρω, μέσα από την έκθεσή της, η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας διερευνά ορισμένα άλλα βασικά θέματα τα οποία απασχολούν την τρέχουσα επικαιρότητα το τελευταίο διάστημα, όπως είναι η επενδυτική πολιτική για τα χρήματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ), ένα θέμα στο οποίο η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας έκανε συνεχείς αναφορές για πολλά χρόνια στις ετήσιες εκθέσεις της, υποδεικνύοντας ότι με την πολιτική που ακολουθούσε το κράτος, να δανείζεται, επί σειράν ετών, με διοικητικές διευθετήσεις από τα πλεονάσματα του ΤΚΑ με ευνοϊκούς όρους, δε διασφάλιζε τα συμφέροντα του εν λόγω ταμείου. Ειδικότερα, σημειώνεται συναφώς ότι τα πλεονάσματα του ΤΚΑ την 31^η Δεκεμβρίου 2007 που ήταν επενδυμένα σε γραμμάτια του δημοσίου, δηλαδή αυτά που είχε δανειστεί το κράτος, ανέρχονταν στα €5,6 δις, ενώ σήμερα αυτά υπερβαίνουν τα €6 δις. Ασχολήθηκε επίσης με το θέμα της άνισης φορολογικής μεταχείρισης του ΤΚΑ σε σχέση με τα ταμεία προνοίας όσον αφορά στο ποσοστό έκτακτης εισφοράς για την άμυνα. Σημειώνεται ότι στο ΤΚΑ επιβάλλεται ως φορολογία ποσοστό 10% επί των τόκων, ενώ στα ταμεία προνοίας επιβάλλεται ποσοστό μόνο 3%. Ως εκ τούτου, εισπράχθηκε από το κράτος για το έτος 2007 το ποσό των £13 εκατομ. ως φόρος επί των τόκων, ενώ, εάν επιβαλλόταν το 3%, θα εισπράττονταν μόνο £3 εκατομ.¹ περίπου.

¹ Η ολομέλεια του σώματος, στις 12 Μαρτίου 2009, ψήφισε νομοθεσία που αφορά τη μείωση του ποσοστού έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας επί των τόκων που λαμβάνει ή πιστώνεται το ΤΚΑ από 10% σε 3%. Με την εν λόγω νομοθεσία σκοπούνται η βελτίωση της μακρόχρονης βιωσιμότητας του ΤΚΑ και η αντιμετώπιση της σταδιακής διάβρωσής του, λόγω της συνεχιζόμενης γήρανσης του πληθυσμού.

Αξιολογήθηκε επίσης το προσχέδιο της συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης και της Εκκλησίας για τη φορολόγηση της εκκλησιαστικής περιουσίας και υποβλήθηκαν συγκεκριμένες απόψεις και εισηγήσεις στον Υπουργό Οικονομικών.

Διατυπώθηκαν επίσης απόψεις για το θέμα που αφορά τη χρησιμοποίηση των εσόδων από την έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Δημοκρατίας για σκοπούς άλλους εκτός από την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας.

Παράλληλα, συνεχίστηκαν οι τεχνικοί έλεγχοι και υποδείχθηκαν αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και της εκτέλεσης έργων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται καθυστερήσεις και αυξήσεις δαπανών, όπως παραδείγματος χάριν στον αυτοκινητόδρομο Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς, στο νέο κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων, στον περιμετρικό δρόμο Λευκωσίας, καθώς και αδυναμίες σε μελέτες αλλά και στη διαχείριση κατασκευαστικών συμβολαίων.

4. Νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου

Όσον αφορά ειδικά τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, δηλαδή τους ημικρατικούς οργανισμούς, δόθηκε η ευκαιρία να εντοπιστούν ορισμένα θέματα που απασχολούν τους οργανισμούς αυτούς στα πλαίσια της παρουσίασης από τη Γενική Ελεγκτή της Δημοκρατίας ενώπιον της επιτροπής των εκθέσεων των ημικρατικών οργανισμών σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 7 Οκτωβρίου 2008. Στη συνέχεια οι εκθέσεις της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας που αφορούν τους ημικρατικούς οργανισμούς, όπως τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, αποτέλεσαν αντικείμενο ειδικών

συνεδριάσεων της επιτροπής, η οποία συζήτησε διεξοδικά και σε βάθος όλα τα βασικά θέματα που αναφέρονται από τις εκθέσεις αυτές.

Στα πλαίσια αυτά κρίνεται αναγκαίο να παρατεθούν ορισμένα βασικά στοιχεία ή και παρατηρήσεις για ορισμένους ημικρατικούς οργανισμούς, όπως αυτά αναφέρονται στις σχετικές εκθέσεις της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας.

α. Εισαγωγή

Τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου ιδρύονται, ως γνωστό, με νόμο προς επιτέλεση συγκεκριμένων, καθορισμένων σκοπών δημόσιας ωφέλειας και διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα. Ως εκ τούτου, ο νομοθέτης αναθέτει τον έλεγχο των προσώπων αυτών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και τα αποτελέσματα του ελέγχου του γνωστοποιούνται με την ετήσια έκθεσή του που υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων περί το Νοέμβριο μήνα κάθε χρόνο.

Όπως σε κάθε δημοκρατική χώρα, όταν ολοκληρωθεί ο έλεγχος και προτού δημοσιοποιηθούν τα αποτελέσματα, παρέχεται η δυνατότητα στον ελεγχόμενο να διατυπώσει τις απόψεις/παρατηρήσεις ή και διορθώσεις του επί των προκαταρκτικών παρατηρήσεων του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σύμφωνα λοιπόν με την πάγια τακτική της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, όταν ολοκληρώσει τον έλεγχο, προσχέδιο της έκθεσής της δίνεται στον ενδιαφερόμενο οργανισμό και ακολουθεί συζήτηση των θεμάτων με το διοικητικό συμβούλιο κάθε οργανισμού. Με βάση τις συζητήσεις αυτές, διαμορφώνεται το τελικό κείμενο της επιστολής του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας προς κάθε ελεγχόμενο οργανισμό, η οποία αποστέλλεται μέχρι την 31^η Μαΐου κάθε έτους και στην οποία ζητούνται γραπτώς τα σχόλια και οι

εξηγήσεις του επί των θεμάτων που εγείρονται. Με βάση τις απαντήσεις κάθε οργανισμού, διαμορφώνεται το τελικό κείμενο της έκθεσης, η οποία υποβάλλεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τις 15 Ιουνίου κάθε έτους.

Οι εννέα οργανισμοί για τους οποίους υποβλήθηκαν σχετικές εκθέσεις διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά το μέγεθος του προϋπολογισμού και του προσωπικού τους. Το Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων, για παράδειγμα, είναι ένας μικρός οργανισμός με ημερομηνία λήξης, ενώ η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου εργοδοτεί σχεδόν 2 500 άτομα προσωπικό και περίπου ισάριθμο προσωπικό εργοδοτεί και η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Ο έλεγχος που διενεργείται έχει δύο πτυχές: τον οικονομικό/λογιστικό, που είναι ο συνήθης έλεγχος, και το διαχειριστικό έλεγχο, στόχος του οποίου είναι η αξιολόγηση του κατά πόσο ο οργανισμός έχει χρησιμοποιήσει τους διαθέσιμους πόρους του με τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό. Με τις επισημάνσεις αυτές και τις εισηγήσεις στα θέματα διαχείρισης τίθεται ως κεντρικός στόχος η συνεχής βελτίωση της λειτουργίας των δημόσιων αυτών οργανισμών.

Η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας, εκτός από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων κάθε οργανισμού, υπεισέρχεται και σε θέματα διαχείρισης, όπως για παράδειγμα σε θέματα προσφορών, υπερωριών κ.λπ.

β. Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (ΡΙΚ)

Η χρόνια πληγή του ιδρύματος εξακολουθεί να παραμένει το σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας. Ενδεικτικά, την 31^η Δεκεμβρίου 2007 υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης, δηλαδή στη δυνατότητα του ΡΙΚ να

αποπληρώσει τις άμεσες υποχρεώσεις του, ενώ το σύνολο των υποχρεώσεών του υπερέβαινε το σύνολο του ενεργητικού του κατά £38 εκατομ.

Το πιο πάνω έλλειμμα, που προέκυψε κυρίως ως αποτέλεσμα των υποχρεώσεων του ιδρύματος προς το ταμείο συντάξεων του προσωπικού του, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του, αλλά και της καταβολής των περιθωριακών ωφελημάτων των υπαλλήλων του, καταδεικνύει ότι η ικανότητα του ιδρύματος να συνεχίσει τη λειτουργία του στηρίζεται στη συνέχιση της παροχής κρατικής χορηγίας και στη μη υποχρέωση για άμεση καταβολή των οφειλών του στο ταμείο συντάξεων, γεγονός που αναφέρεται και στην έκθεση των ιδιωτών ελεγκτών του ιδρύματος.

Για σειρά ετών το ΡΙΚ δεν προβαίνει σε συστηματική κάλυψη του ελλείμματος του ταμείου συντάξεων, στοιχείο που προκύπτει από τις περιοδικές αναλογιστικές μελέτες, κυρίως λόγω μη ύπαρξης επαρκούς σχετικής πρόνοιας στους προϋπολογισμούς του.

Όσον αφορά το προσωπικό του, στο ΡΙΚ ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων μειώθηκε από 231 το 2000 σε 169 το 2007. Κατά την ίδια όμως περίοδο ο αριθμός των συνεργατών αυξήθηκε από 122 σε 214, από τους οποίους οι 75 είναι συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο. Η λειτουργία του ιδρύματος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στους συνεργάτες, ορισμένοι από τους οποίους υπηρετούν σε οργανικές θέσεις. Τονίζεται ότι το ποσοστό συνεργατών επί των μόνιμων υπαλλήλων από 53% το 2000 αυξήθηκε σε 127% το 2007.

Ως γνωστόν, το ΡΙΚ δύναται να λαμβάνει δημόσια ενίσχυση για σκοπούς χρηματοδότησης της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας

ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ασκεί ετήσιο ποιοτικό έλεγχο ως προς το κατά πόσο το ΡΙΚ παρέχει ισορροπημένη δέσμη υπηρεσιών και αν τα προγράμματά του πληρούν τα χαρακτηριστικά της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ετοιμάζει και υποβάλλει για το σκοπό αυτό σχετική έκθεση. Συναφώς αναφέρεται ότι το ΡΙΚ υποχρεούται να τηρεί ξεχωριστούς λογαριασμούς για την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεόρασης και για τις εμπορικές και άλλες δραστηριότητές του. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ασκεί έλεγχο επί των λογαριασμών του ιδρύματος, προκειμένου να εξακριβώσει κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση χρησιμοποιήθηκε με τρόπο που δε συνάδει με τους σκοπούς χρηματοδότησης για επιτέλεση της αποστολής του.

Επειδή η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δεν αναφέρει στην εν λόγω έκθεσή της κατά πόσο το ΡΙΚ έχει εκπληρώσει την αποστολή του ως παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία, δεν ήταν δυνατό να διατυπώσει γνώμη η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση που έλαβε το ΡΙΚ κατά το έτος 2007 χρησιμοποιήθηκε με τρόπο που συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

γ. Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ)

Η ΑΤΗΚ λειτουργεί πλέον σε ένα ελευθεροποιημένο και ανταγωνιστικό περιβάλλον. Οι δραστηριότητές της υπόκεινται στην εποπτεία του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων και της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού. Οι νέες αυτές συνθήκες

δημιούργησαν την ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία στον τρόπο λειτουργίας της Αρχής και για αλλαγή του νομικού της καθεστώτος.

Αναφορικά με την παροχή από την ΑΤΗΚ αποζημίωσης για σκοπούς πρόωρης αφυπηρέτησης, σημειώνεται ότι το 1982 εγκρίθηκαν κανονισμοί, οι οποίοι έκτοτε ισχύουν, σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να δοθεί ως αποζημίωση, για σκοπούς πρόωρης αφυπηρέτησης, το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε υπάλληλος μέχρι την αφυπηρέτησή του προκαταβολικά και αφορολόγητα. Μια τέτοια αποζημίωση θα δικαιολογούνταν, μόνο εάν ο υπάλληλος που αφυπηρετεί με αυτούς τους όρους όχι απλώς δεν έχει καμιά θετική συνεισφορά, αλλά η παρουσία του ως υπαλλήλου προκαλεί οικονομική ζημιά στον οργανισμό.

Επιπρόσθετα, η ΑΤΗΚ επωμίζεται έμμεσα και τις συντάξεις του υπαλλήλου, εφόσον χρηματοδοτεί πλήρως το σχέδιο σύνταξης. Πρόκειται για ένα σχέδιο που συνιστά έμμεσα σημαντική αύξηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων. Δεν υπάρχει σε οποιοδήποτε άλλο οργανισμό δημόσιου δικαίου παρόμοια περίπτωση όπου να εφαρμόζεται τέτοιο σχέδιο, χωρίς να προβλέπονται οποιαδήποτε κριτήρια ως προς την ικανότητα των αιτητών για πρόωρη αφυπηρέτησή τους, δηλαδή να λαμβάνονται υπόψη θέματα υγείας, μόρφωσης, εκπαίδευσης, τα οποία οι αιτητές πρέπει να πληρούν, και να μην είναι στοχευμένο. Σημειώνεται επίσης ότι σε άλλους οργανισμούς όπου εφαρμόζεται σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης εφαρμόζεται ανώτατο ποσό αποζημίωσης και προεξοφλητικό επιτόκιο.

Το 2002, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, εφαρμόστηκε ανώτατο όριο αποζημίωσης, το οποίο φθάνει μέχρι το 85% της

διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα έπαιρναν μέχρι την κανονική αφυπηρέτηση και της σύνταξης που θα εισπράξουν μέχρι τότε. Η πρακτική που ακολουθείται από το 2002 είναι η αποζημίωση να υπολογίζεται βάσει της πιο πάνω απόφασης του διοικητικού συμβουλίου, και όχι σύμφωνα με τους κανονισμούς, η οποία κρίθηκε και δικαστικά νόμιμη, με αποτέλεσμα οι υπάλληλοι που αφυπηρέτησαν πρόωρα να παίρνουν, πέραν του μισθού που θα έπαιρναν, αν αφυπηρετούσαν κανονικά, και σύνταξη, χωρίς να καταβάλλουν φόρο εισοδήματος.

Στα υπό αναφορά πλαίσια, η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας πληροφορήθηκε από την ΑΤΗΚ ότι προωθείται θεσμοθέτηση άλλου σχεδίου αφυπηρέτησης για στοχευμένη αποχώρηση του προσωπικού και διατύπωσε την άποψη ότι, δεδομένου τούτου, δε δικαιολογείται η συνέχιση του Σχεδίου Ευδόκιμης Αφυπηρέτησης, τουλάχιστον υπό την παρούσα του μορφή, χωρίς κριτήρια.

Συναφώς, αναφέρεται ότι το Μάιο του 2007 ο ανώτατος εκτελεστικός διευθυντής υπέβαλε αίτηση για πρόωρη/ευδόκιμη αφυπηρέτηση στα πλαίσια του πιο πάνω σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόστηκε το ανώτατο όριο, σε αντίθεση προς την προαναφερθείσα απόφαση του 2002. Το διοικητικό συμβούλιο ενέκρινε την καταβολή ποσού σχεδόν διπλάσιου από αυτό που θα έπρεπε να καταβληθεί, αν ακολουθούνταν η απόφαση του 2002, το οποίο, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι δεν εφαρμόζεται προεξοφλητικό επιτόκιο, καθώς και το ότι το ποσό είναι αφορολόγητο, καταλήγει να είναι για τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο το 100% των μισθών που θα λάμβανε μέχρι την κανονική αφυπηρέτησή του.

Ωστόσο, το σχέδιο αυτό καθαυτό δεν αποσκοπεί στην ενθάρρυνση ικανών υπαλλήλων να αποχωρούν με παραχώρηση σε αυτούς πρόσθετων συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Το αδιαμφισβήτητο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι το σχέδιο κατέληξε να παρέχει πρόσθετα σημαντικά ωφελήματα όχι μόνο σε υπαλλήλους στους οποίους υπάρχει ανάγκη να δοθούν κίνητρα, για να αποχωρήσουν, επειδή δεν είναι αρκούντως αποδοτικοί, αλλά και σε αποδοτικούς υπαλλήλους, ως ανταμοιβή για τη μεγάλη τους προσφορά, των οποίων η αίτηση για ευδόκιμη αφυπηρέτηση, κανονικώς εχόντων των πραγμάτων, θα έπρεπε να απορριφθεί. Συνεπώς, φαίνεται ότι το εν λόγω σχέδιο καλύπτει όλους τους υπαλλήλους, αποδοτικούς και μη.

δ. Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ)

Ο ΚΟΑ επιχορηγείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από το κράτος και χρηματοδοτείται επιπρόσθετα με δάνεια. Σημειώνεται επίσης ότι ο εν λόγω οργανισμός τα τελευταία χρόνια διαχειρίζεται ετήσια έσοδα της τάξης των £20 εκατομ., ενώ χρηματοδοτείται και με δάνεια τα οποία παρουσιάζουν αυξητική τάση, με συνεπακόλουθο να πρέπει να διατίθεται ετησίως ένα σημαντικό ποσό για την αποπληρωμή των τοκοχρεολυσίων. Συνεπώς, ο οργανισμός έδειξε αδυναμία να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του αναφορικά με την αποπληρωμή των δανείων του.

Σχετικά με τις δραστηριότητες του ΚΟΑ, αυτές διαχωρίζονται σε δύο κύριες ενότητες:

- i. στη στήριξη της αθλητικής κτιριακής υποδομής και
- ii. στην προώθηση του αγωνιστικού και του μαζικού αθλητισμού.

Η στήριξη της αθλητικής κτιριακής υποδομής παγκύπρια, είτε με την ανέγερση ιδιόκτητων εγκαταστάσεων είτε με την επιχορήγηση της ανέγερσης άλλων εγκαταστάσεων, γίνεται, όπως αναφέρεται στις προηγούμενες εκθέσεις της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας, χωρίς να υπάρχει οποιοσδήποτε στρατηγικός σχεδιασμός για το σκοπό αυτό. Ως αποτέλεσμα, κάποιες αθλητικές εγκαταστάσεις συνεχίζουν να παραμένουν αναξιοποίητες, όπως παραδείγματος χάριν το Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού στον Αγρό. Δεν είναι βέβαιο αν και οι άλλες αθλητικές εγκαταστάσεις που επιχορηγήθηκαν αξιοποιούνται ικανοποιητικά.

Επιπρόσθετα, στις εκθέσεις της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας τονίζεται η ανάγκη μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού τόσο για την αθλητική κτιριακή υποδομή όσο και για την αθλητική δραστηριότητα του οργανισμού.

Το έτος 2007 ο ΚΟΑ προχώρησε στην ετοιμασία ενός τριετούς σχεδίου, που αποτελεί ένα θετικό βήμα βελτίωσης, χωρίς ωστόσο να μπορεί να χαρακτηριστεί ως στρατηγικός σχεδιασμός μέσα από τον οποίο να συγκεκριμενοποιείται ο προσανατολισμός του οργανισμού για την επίτευξη των στόχων του.

Ορισμένα από τα σημαντικά θέματα που η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας έχει διαπιστώσει από τους ελέγχους της ότι χρήζουν αποτελεσματικού χειρισμού από τον ΚΟΑ είναι τα ακόλουθα:

- i. Η εφαρμογή της νομοθεσίας για τη λειτουργία των σχολών γυμναστικής/γυμναστηρίων και ο κατάλληλος χειρισμός αυτών που δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για προστασία του κοινού που τις χρησιμοποιεί.

- ii. Η εξασφάλιση αδειών οικοδομής για όλους τους ιδιόκτητους αθλητικούς χώρους και βεβαίωση έκδοσης για τους μη ιδιόκτητους.
- iii. Ο έλεγχος της καταλληλότητας χρήσης των σταδίων.

Γενικά, η διοίκηση του οργανισμού χρήζει περαιτέρω βελτίωσης. Ωστόσο, μελέτες που ανατίθενται από τον οργανισμό και εκπονούνται για λογαριασμό του, όπως η μελέτη ανθρώπινου δυναμικού και η μελέτη για τον εσωτερικό έλεγχο, δε φαίνεται να αξιοποιούνται επαρκώς. Συνεπώς, αναφέρεται ότι αδυναμίες εξακολουθούν να υπάρχουν στον ΚΟΑ σε ό,τι αφορά:

- i. στην τήρηση των κριτηρίων επιχορήγησης αθλητικών χώρων, όπου παρατηρούνται παρεκκλίσεις από τα εγκεκριμένα κριτήρια,
- ii. στη διαχείριση θεμάτων προσφορών και συμβολαίων και
- iii. στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία των διάφορων εργασιών του οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα όσο και στον αθλητικό τομέα.

Τέλος, ένα φαινόμενο που παρουσιάζεται σε διάφορα διοικητικά συμβούλια, παρόμοια αναφορά έγινε και στην περίπτωση της ΑΤΗΚ, είναι οι αποφάσεις για παραχώρηση πρόσθετων συνταξιοδοτικών ωφελημάτων σε υπαλλήλους κατά την πρόωρη εθελοντική αφυπηρέτησή τους, τα οποία δεν καλύπτονται νομοθετικά. Η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας έχει συζητήσει γενικά το θέμα αυτό με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και προτίθεται σύντομα να το θέσει κατά τρόπο επίσημο και συγκεκριμένο, ότι το κράτος θα μπορούσε να στραφεί εναντίον του κατά περίπτωση οργάνου, δηλαδή των μελών των διοικητικών συμβουλίων που λαμβάνουν αποφάσεις που αφορούν στην

καταβολή ποσών που βρίσκονται εκτός των πλαισίων των νόμων και των κανονισμών.

ε. Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ)

Η ΑΗΚ είναι ένας από τους τέσσερις οργανισμούς που επέλεξαν να ασκούν το δικαίωμα που τους παρέχει ο νόμος να διορίζουν με έγκριση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας ιδιώτες ελεγκτές για σκοπούς ελέγχου των λογαριασμών τους και ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας μπορεί να διεξάγει οποιοδήποτε επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Διευκρινίζεται επίσης ότι όσον αφορά στα διάφορα ταμεία της ΑΗΚ και των άλλων ημικρατικών οργανισμών, μεταξύ των οποίων και το ταμείο συντάξεων, αυτά δεν ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Κατά το υπό εξέταση έτος 2007 η ΑΗΚ εργοδοτούσε 2 263 άτομα σε σύγκριση με 2 273 το 2006, εκ των οποίων οι 2 261 σε σύγκριση με 2 095 το 2006 υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις.

Η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων της ΑΗΚ την 31^η Δεκεμβρίου 2007, με βάση τη διεξαχθείσα αναλογιστική μελέτη, ανερχόταν στα £28,1 εκατομ.

Από το σχετικό έλεγχο που διεξάχθηκε από τη Γενική Ελεγκτή της Δημοκρατίας διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα της ΑΗΚ που σχετίζονται με:

- i. την προκήρυξη, αξιολόγηση και κατακύρωση των προσφορών,
- ii. τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών,
- iii. τις σχετικές εγγυητικές και την περίοδο ισχύος των προσφορών.

Περαιτέρω, στα πλαίσια της αντιμετώπισης του ανταγωνισμού, το διοικητικό συμβούλιο της ΑΗΚ αποφάσισε τη σύσταση υπηρεσιακών

επιτροπών για την υποβολή εισηγήσεων αναφορικά με τη στρατηγική της ΑΗΚ για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού και για την υποβολή προγράμματος μείωσης των εξόδων που να καλύπτει όλο το φάσμα των λειτουργιών της Αρχής, χωρίς ωστόσο η απόφαση να υλοποιηθεί στον επιθυμητό βαθμό.

Ειδικά, όσον αφορά στις δαπάνες, επιβάλλεται όπως η ΑΗΚ, λόγω και της ελευθεροποίησης της αγοράς ηλεκτρισμού, επικεντρώσει την προσοχή της τόσο στη συγκράτηση και μείωσή τους, όπου αυτό είναι δυνατόν, όσο και στην αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων της.

στ. Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ)

Όπως είναι ήδη γνωστό, σκοπός της σύστασης του ΚΟΑΠ είναι, σύμφωνα με το νόμο με τον οποίο καθιδρύθηκε, η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται τόσο από τα σχετικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και από την Κυπριακή Δημοκρατία, η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις αυτές και η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις αυτές, οι οποίες χάθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Τα σημαντικότερα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για τον ΚΟΑΠ είναι τα ακόλουθα:

- i. Η ηλεκτρονική βάση του Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων του οργανισμού, που αποτελεί μέρος του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) και χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης για σκοπούς εκταρικής επιδότησης, εξακολουθούσε να παρουσιάζει λάθη. Ως αποτέλεσμα, κατά τους επιτόπιους

ελέγχους παρατηρήθηκαν αποκλίσεις μεταξύ των δηλωθεισών και των επιλέξιμων εκτάσεων των αιτήσεων που ελέγχθηκαν.

- ii. Συνολικό ποσό ύψους €3,7 εκατομ., από το σύνολο των διαθέσιμων κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων για τα έτη 2004-2007 ύψους €60,9 εκατομ., δεν εκταμιεύθηκε.
- iii. Μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2007 το ποσοστό εκταμίευσης των ευρωπαϊκών κονδυλίων στα πλαίσια του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006 ανήλθε στο 73% και, λαμβάνοντας υπόψη τα ποσά που εκταμιεύθηκαν κατά το 2008, παρέμενε προς εκταμίευση, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2008, ποσό ύψους €15,9 εκατομ.
- iv. Διαπιστώθηκε και πάλι κατά την υπό εξέταση περίοδο ότι μέτοχοι εταιρειών συμβούλων που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες, όπως ετοιμασία αναλύσεων των καθαρών γεωργικών εισροών και εκροών για επιβεβαίωση της βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης του αιτητή, οι οποίες απαιτούνται από τα κριτήρια συμμετοχής του σχεδίου από αιτητές, σχετίζονται με άτομα που έχουν αρμοδιότητα για την έγκριση των πληρωμών ή/και την έγκριση των αιτήσεων.

5. Τοπική αυτοδιοίκηση (δήμοι και κοινοτικά συμβούλια)

Η τοπική αυτοδιοίκηση, δηλαδή οι δήμοι και τα κοινοτικά συμβούλια, αποτελούν τον τρίτο τομέα ελέγχου που διεξάγει η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Ειδικότερα:

- α. Όσον αφορά τους δήμους, όπως για σειρά ετών αναφέρεται στις ετήσιες εκθέσεις της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας, οι περισσότεροι εξ

αυτών αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Επίσης, διαχρονικά διαπιστώνεται ότι υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, καθώς και στην εφαρμογή μηχανογραφημένων συστημάτων και στην είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών. Παρατηρείται επίσης σημαντική απώλεια εσόδων από την είσπραξη του δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία αναφοράς την 1^η Ιανουαρίου 1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια ή στις πολεοδομικές ζώνες και στις αναπτύξεις που παρατηρήθηκαν σε τεμάχια γης, τα οποία όμως εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες των περιπτώσεων ως χωράφια ή οικόπεδα. Ειδικότερα, μετά από εισηγήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας προς τον Υπουργό Εσωτερικών προωθείται σχετική τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, έτσι ώστε, για σκοπούς επιβολής τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις, με βάση τις αλλαγές στις αξίες που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία. Τέτοιες εισηγήσεις καταδεικνύουν τις προσπάθειες της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας να φέρει στην επιφάνεια κάποιες αδυναμίες ή κενά, να ευαισθητοποιήσει την εκτελεστική εξουσία και ταυτόχρονα να εισηγηθεί τρόπους επίλυσής τους.

Περαιτέρω, αναφορικά με τους δήμους, διαπιστώθηκε η λήψη παράτυπων ή/και αντικανονικών αποφάσεων από ορισμένα δημοτικά συμβούλια με οικονομική επιβάρυνση των ίδιων των δήμων, όπως παραδείγματος χάριν η καταβολή επιπρόσθετων αποζημιώσεων σε

πρόωρα αφυπηρετήσαντες υπαλλήλους, η είσπραξη σημαντικά μικρότερου ποσού από την εκτίμηση για σκοπούς εξαγοράς ανοικτού δημόσιου χώρου σε σχέση με το ποσό της εκτίμησης και ασφαλτοστρώσεις σε ιδιωτικούς χώρους με επιβάρυνση των δήμων. Συγκεκριμένα, σε μία περίπτωση καταβλήθηκε από δήμο σε πρώην επιθεωρητή του συμβουλίου βελτιώσεως δεκατέσσερα χρόνια μετά την αφυπηρέτησή του επιπρόσθετο σημαντικό φιλοδώρημα, πέραν των ποσών που του καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία αφυπηρέτησής του. Ως εκ τούτου, για τα υπό αναφορά θέματα η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας πραγματοποίησε συνάντηση με τον Υπουργό Εσωτερικών, στην παρουσία και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, κατά την οποία ο αρμόδιος υπουργός αποφάσισε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε στο μέλλον να αποτρέπονται τέτοια φαινόμενα.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι στα όρια των δήμων η συντριπτική πλειοψηφία των πρατηρίων πετρελαιοειδών (127 από τα 172), των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών (754 από τις 888) και των ιδιωτικών χώρων στάθμευσης (154 από τους 155) λειτουργούν χωρίς να έχουν προηγουμένως εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

- β. Όσον αφορά τα κοινοτικά συμβούλια, σημειώνεται ότι υπάρχει έλλειψη συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και συχνά δεν ακολουθούνται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες προσφορών. Επίσης, σημειώνονται καθυστερήσεις στην ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και δεν τηρούνται με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα πρακτικά των συνεδριάσεών τους. Επιπρόσθετα, αρκετά δημοτικά συμβούλια, που σύμφωνα με την

κείμενη νομοθεσία υπέχουν τέτοια υποχρέωση, δεν ετοιμάζουν τους προϋπολογισμούς τους, ενώ για τα περισσότερα δημοτικά συμβούλια που τους ετοιμάζουν σε αρκετές περιπτώσεις σημειώνονται υπερβάσεις των εγκεκριμένων κονδυλίων.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι στα πλείστα κοινοτικά συμβούλια δεν τηρούνται στοιχεία αναφορικά με το ποσοστό “ατιμολόγητου νερού”, που σε ορισμένες περιπτώσεις είναι πέραν του 30%, και συχνά παρουσιάζονται καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας αξίας αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πλαίσια της εξέτασης της Ετήσιας Έκθεσης Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το Έτος 2007 και της άσκησης του δέοντος κοινοβουλευτικού ελέγχου, η επιτροπή κάλεσε ενώπιόν της, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2009, δύο κοινοτικά συμβούλια, το κοινοτικό συμβούλιο Αγίου Τύχωνα της επαρχίας Λεμεσού και το κοινοτικό συμβούλιο Παλαιομετόχου της επαρχίας Λευκωσίας. Κατά τη διεξαχθείσα ενώπιον της επιτροπής συζήτηση ουσιαστικά επαναβεβαιώθηκαν τα εν λόγω προβλήματα που επισυμβαίνουν στα πλείστα κοινοτικά συμβούλια.

Κατά τη διάρκεια της εν λόγω συνεδρίασης αναφέρθηκε μεταξύ άλλων ότι τα κυριότερα προβλήματα που παρουσιάζουν σήμερα τα πλείστα κοινοτικά συμβούλια εστιάζονται στην έλλειψη ρευστότητας και στις οφειλές για την αποπληρωμή των δανείων τους, καθώς και στην είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων τους και σε μειωμένα έσοδα που προκύπτουν από απώλειες νερού στο δίκτυό τους, όπου τα ποσοστά του “ατιμολόγητου νερού” βρίσκονται σε αρκετά ψηλά επίπεδα.

γ. Ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, ο οποίος παρευρέθηκε στην εν λόγω συνεδρίαση, δήλωσε μεταξύ άλλων ότι, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η αρμοδιότητα σχετικά με τη λειτουργία των κοινοτικών συμβουλίων ανήκει εξ ολοκλήρου στα κοινοτικά συμβούλια. Ειδικότερα όσον αφορά το θέμα της επίβλεψης αυτών των συμβουλίων, αυτό αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του κάθε επάρχου, ο οποίος όμως ασκεί περιορισμένη εξουσία, κυρίως στον τομέα που αφορά τον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των κοινοτικών συμβουλίων. Προς την κατεύθυνση αυτή στόχος όλων των κοινοτικών συμβουλίων πρέπει να είναι η επίτευξη εκ μέρους τους όσο το δυνατό πιο ψηλών επιπέδων νομιμότητας και νομιμοφροσύνης. Συνεπώς, αναφέρεται ότι η εν λόγω νομοθεσία χρήζει αναθεώρησης και πρέπει η νέα νομοθεσία να ενταχθεί στο γενικότερο πλαίσιο της αναθεώρησης του κώδικα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Προς το σκοπό αυτό, πρόσθεσε ο γενικός διευθυντής, η Ένωση Δήμων Κύπρου αλλά και η Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου έχουν υπογράψει σχετική συμφωνία με το Εθνικό Κέντρο Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών της Ελλάδας, με βάση την οποία αναμένεται μέχρι το τέλος του χρόνου να υποβληθεί σχετική έκθεση αναφορικά με την αναδόμηση της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Κύπρο. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η πρόθεση του Υπουργείου Εσωτερικών να εισαχθούν στην προτεινόμενη νομοθεσία πειθαρχικοί κώδικες οι οποίοι να διέπουν τη σωστή λειτουργία των συμβουλίων, είτε αυτά είναι συμβούλια δήμων είτε κοινοτήτων. Περαιτέρω, στα πλαίσια της υπό σύνταξη νέας νομοθεσίας αναμένεται να διερευνηθεί κατά πόσο, πέρα από την εφαρμογή του πειθαρχικού κώδικα, πρέπει επίσης να εφαρμοστεί

πειθαρχικός έλεγχος, εσωτερικός έλεγχος, έλεγχος σκοπιμότητας και νομιμότητας, κοινοβουλευτικός έλεγχος κ.λπ.

- δ. Ο έπαρχος Λευκωσίας, ο οποίος επίσης παρευρέθηκε στην εν λόγω συνεδρία, δήλωσε μεταξύ άλλων ότι η κύρια αρμοδιότητα του επάρχου, βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας, είναι ο έλεγχος της νομιμότητας των αποφάσεων των κοινοτικών συμβουλίων. Με τον έλεγχο αυτό όμως, πρόσθεσε, δεν υπάρχουν καθόλου συνέπειες για οποιονδήποτε παραβαίνει τη σχετική νομοθεσία, αλλά ούτε και στον οικείο έπαρχο παρέχεται η δυνατότητα επιβολής οποιωνδήποτε κυρώσεων σ' αυτούς που την παραβαίνουν· απλώς στις περιπτώσεις αυτές καταγράφεται η σχετική παράβαση της εν λόγω νομοθεσίας.

Συναφώς, αναφέρεται επίσης ότι, για να ελεγχθεί κατά πόσο υπάρχει παράβαση στη νομοθεσία, πρέπει καταρχάς να ενημερωθεί ο έπαρχος μέσω της κοινοποίησης των πρακτικών προς αυτόν από τα κοινοτικά συμβούλια σε χρονικό διάστημα δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία της σύγκλισης της εν λόγω συνεδρίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, πράγμα που γίνεται σε πολύ ελάχιστες περιπτώσεις. Αυτό οδηγεί κατά συνέπεια στο μη έγκαιρο έλεγχο, με αποτέλεσμα να μην προλαμβάνονται ή και να επαναλαμβάνονται τέτοιες αποφάσεις από τα κοινοτικά συμβούλια.

Σημειώνεται επίσης ότι οι συγκεκριμένες αδυναμίες αποτελούν εκ των πραγμάτων και μειονεκτήματα από την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, αφού για τέτοιες περιπτώσεις, όπως αναφέρθηκε και προγενέστερα, δεν προβλέπονται οποιεσδήποτε κυρώσεις εναντίον όσων δε συμμορφώνονται.

Ως εκ τούτου, αναγνωρίζεται ότι η υφιστάμενη νομοθεσία αδυνατεί να δώσει τις πρέπεισες λύσεις, αφού χρειάζεται επαναξιολόγηση/εκσυγχρονισμός της. Συνεπώς, στα πλαίσια της πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών για την αναδόμηση γενικά της τοπικής αυτοδιοίκησης, απαιτείται τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, έτσι ώστε να καταστεί πιο αποδοτική και αποτελεσματική. Στο σημείο αυτό η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών με έμφαση υπογραμμίζει ότι στόχος της είναι να προσκληθούν ενώπιόν της σε μεταγενέστερο στάδιο όσο το δυνατό περισσότεροι δήμοι και κοινοτικά συμβούλια απαιτηθεί για το σκοπό αυτό.

6. Πολιτικές παρεμβάσεις-κομματικοποίηση

Σε συνέχεια των πιο πάνω και στα πλαίσια της άσκησης σωστής οικονομικής διαχείρισης, ειδικότερα στον τομέα που αφορά τους ημικρατικούς οργανισμούς, η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας δήλωσε ότι πρέπει να λαμβάνονται πιο δραστικά μέτρα και να εφαρμόζεται ο νόμος έναντι όλων. Μεγάλη ευθύνη προς την κατεύθυνση αυτή, πρόσθεσε, υπέχουν σε πολλές περιπτώσεις και τα πολιτικά κόμματα, τα οποία παρεμβαίνουν στη λήψη αποφάσεων προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση, όπως, παραδείγματος χάριν, με παρεμβάσεις στις προσλήψεις, σε θέματα επέκτασης της ισχύος ενός συμβολαίου για συγκεκριμένες προσφορές πέραν του επιτρεπόμενου χρονικού ορίου, με παρεμβάσεις για την επέκταση συμβολαίων εργοδοτούμενων και άλλων φορέων, για την παροχή αδειών σε μη αδειούχα καταλύματα κ.ά.

Γ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ/ΑΠΟΦΕΙΣ/ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΟΥ ΑΠΤΟΝΤΑΙ ΤΩΝ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ/ΤΜΗΜΑΤΑ Ή ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Στα πλαίσια της συνεδρίασης της επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2009 η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας εξέφρασε τις απόψεις και τις εισηγήσεις της σε μία σειρά ειδικών θεμάτων που τέθηκαν από τους βουλευτές μέλη της επιτροπής και που αποτέλεσαν αντικείμενο περαιτέρω συζήτησης, όπως μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Βαθμός συμμόρφωσης

Ένα σημαντικό θέμα το οποίο απασχόλησε την επιτροπή είναι ο βαθμός συμμόρφωσης της εκτελεστικής εξουσίας σε σχέση με τις αναφορές, τις εισηγήσεις ή/και τις επισημάνσεις που παρουσιάζονται διαχρονικά στις ετήσιες εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και ο βαθμός στον οποίο αυτές υιοθετούνται από την εκτελεστική εξουσία. Στα πλαίσια αυτά η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας δήλωσε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των αναφορών των ετήσιων εκθέσεων της γίνονται στην ολότητά τους δεκτές από τους ελεγχόμενους και ότι δεν υπάρχει αμφισβήτηση ως προς τα στοιχεία και τα γεγονότα που καταγράφονται σ' αυτές, εκτός σε μεμονωμένες περιπτώσεις όπου οι ελεγχόμενοι διατυπώνουν διαφορετική άποψη, η οποία τελικά καταγράφεται στην εν λόγω έκθεση. Όσον αφορά ειδικότερα το βαθμό συμμόρφωσης, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας παρατηρείται ότι διαχρονικά αυτός βελτιώνεται, αλλά με αργούς ρυθμούς. Επιπλέον, δεν παρατηρούνται σημαντικές διακυμάνσεις, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες, είτε γιατί χρειάζεται αλλαγή της σχετικής νομοθεσίας είτε γιατί πρέπει να πεισθούν άλλα μέρη ή κοινωνικοί εταίροι είτε γιατί υπάρχουν προβλήματα και οικονομικοί περιορισμοί.

2. Επενδυτική πολιτική του ΤΚΑ

Ως εισηγήσεις προς αυτή την κατεύθυνση σε σχέση με το βαθμό συμμόρφωσης της εκτελεστικής εξουσίας αναφέρονται και οι παρατηρήσεις που αφορούν την επενδυτική πολιτική για το ΤΚΑ, καθότι, όπως γίνεται αντιληπτό, η επένδυση των χρημάτων του ΤΚΑ κατά κύριο μέρος σε κρατικά χρεόγραφα θεωρείται γενικά μία ασφαλής επένδυση. Ταυτόχρονα όμως το κράτος στην περίπτωση αυτή διαχρονικά όφειλε, εφόσον δανείζεται τα χρήματα αυτά, να τα δανείζεται με ένα πιο δίκαιο επιτόκιο, έτσι ώστε το ΤΚΑ να έχει υψηλότερη απόδοση στα πλαίσια της γενικότερης βελτίωσης της επενδυτικής πολιτικής του.

Από την άλλη πλευρά, αναγνωρίζεται ότι η εισήγηση αυτή, παρ' όλο που είναι δεκτή από όλα τα επηρεαζόμενα μέρη, εμπεριέχει ένα σημαντικό κόστος. Λαμβάνοντας υπόψη τις σημερινές επικρατούσες συνθήκες, το επιτόκιο που καταβάλλεται από την κυβέρνηση για τα χρήματα του ΤΚΑ είναι της τάξης του 2,75%, ενώ το μέσο κόστος δανεισμού της κυβέρνησης κυμαίνεται σήμερα γύρω στο 4,5%-4,7%. Συνεπώς, το ΤΚΑ ενδεχομένως να δικαιούνταν απόδοση κατά περίπου 2% ψηλότερη, έτσι ώστε να καθίσταται πιο δίκαιη η απόδοση των χρημάτων του ταμείου, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι το 2% επί των €6 δις αποτελεί €120 εκατομ. επαναλαμβανόμενη δαπάνη για το κράτος. Συνεπώς, εφόσον αυτό το ποσό σήμερα υπολογίζεται, με βάση τις διοικητικές διευθετήσεις που γίνονται, ως ενδοκυβερνητικό χρέος και δε λαμβάνεται υπόψη στον προσδιορισμό του δημόσιου χρέους, κατ' επέκταση, εάν διαγραφεί αυτή η διευθέτηση και αφηθεί το ΤΚΑ να επενδύει όπου κρίνει τα χρήματά του, μεταξύ άλλων βεβαίως και σε κρατικά χρεόγραφα, αυτά τα κρατικά χρεόγραφα, που θα είναι εμπορεύσιμα πλέον, δε θα λογίζονται ενδοκυβερνητικό χρέος, αλλά θα προσμετρούνται στο δημόσιο χρέος.

Συμπερασματικά, αυτή η εισήγηση σχετικά με τη μελλοντική χρήση των πλεονασμάτων του ΤΚΑ, έτσι ώστε η κυβέρνηση να δανείζεται μικρότερο μέρος από το ταμείο και να αφήνεται ένα μεγαλύτερο μέρος με σκοπό να επενδυθεί πιο αποδοτικά, αποτελεί μία εισήγηση προς τη σωστή κατεύθυνση αναφορικά με την επενδυτική πολιτική του εν λόγω ταμείου και πρέπει να αξιοποιηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

3. Υδατική κατάσταση

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα το οποίο συζητήθηκε εκτενώς στη συνεδρία της επιτροπής ήταν η δεινή υδατική κατάσταση στην Κύπρο λόγω της κακής διαχείρισης του νερού και οι βασικοί παράγοντες οι οποίοι συνέβαλαν στην επιδείνωση της κατάστασης αυτής. Αναφέρθηκε, πρώτον, η μη πλήρης συμμόρφωση όσον αφορά τις περικοπές σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού για σκοπούς άρδευσης και ύδρευσης και, δεύτερον, η καθυστέρηση και μη έγκαιρη προώθηση της κατασκευής της τρίτης μονάδας αφαλάτωσης στη Λεμεσό.

Όλα αυτά είχαν ως συνεπακόλουθο η κυβέρνηση να καταφύγει στη λύση της μεταφοράς νερού από την Ελλάδα ως μία λύση με συνεπαγόμενο κόστος πολλών εκατομμυρίων ευρώ, σε σύγκριση με αυτά τα οποία θα ξοδεύονταν αν η τρίτη μονάδα αφαλάτωσης βρισκόταν σε λειτουργία.

Επί του σημείου τούτου η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας δήλωσε ότι το κόστος αγοράς και μεταφοράς οκτώ εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού από την Ελλάδα είναι πολλαπλάσιο και κυμαίνεται περίπου στα €5,5 ανά κυβικό μέτρο νερού, σε σύγκριση με €0,70 που είναι το κόστος του νερού από φράγματα, €0,83 από τις υφιστάμενες μονάδες αφαλάτωσης και €1,39 από τις πλωτές μονάδες αφαλάτωσης. Εκείνο που προέχει, κατέληξε, είναι

με το λιγότερο δυνατό κόστος να υπάρχει η απρόσκοπτη και σε επαρκείς ποσότητες παροχή νερού στον Κύπριο καταναλωτή.

4. Ανάπτυξη γηπέδων γκολφ

Όσον αφορά στο θέμα της ανάπτυξης των γηπέδων γκολφ, από τη μέχρι σήμερα ενημέρωση της επιτροπής για τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου αξιοσημείωτο είναι το μέτρο εκείνο που αφορά τη διασφάλιση της συνεχούς και ικανοποιητικής λειτουργίας των γηπέδων γκολφ, έτσι ώστε, αν ο ιδιοκτήτης ή αυτός ο οποίος κατέχει τη σχετική άδεια για την ανάπτυξη του γηπέδου αδυνατεί να συντηρεί ή αρνείται ή/και παραλείπει να υδρεύει ή/και να διαχειρίζεται το γήπεδο γκολφ, σύμφωνα με το σχετικό όρο επικαρπίας που αναφέρεται στη σχετική άδεια δημιουργίας γηπέδων γκολφ προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας, τη διαχείριση του εν λόγω γηπέδου να την αναλαμβάνει το κράτος με συνεπακόλουθο την ενδεχόμενη απώλεια κρατικών εσόδων. Η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας επί του σημείου τούτου δήλωσε ότι το εν λόγω ζήτημα άπτεται κυρίως θέματος πολιτικής και πάγια πρακτική της είναι να μη σχολιάζει θέματα που αφορούν την κυβερνητική πολιτική. Περαιτέρω, δε θα ήταν ορθό, υπό τις περιστάσεις αυτές, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας να αποφανθεί για την ορθότητα ή μη της πολιτικής για την προώθηση των γηπέδων γκολφ και ειδικότερα όσον αφορά την αποσπασματική και ενδεχόμενη περίπτωση απώλειας κρατικών εσόδων από την ανάληψη σε μεταγενέστερο στάδιο της διαχείρισης των γηπέδων γκολφ, που πηγάζει από το σχετικό όρο επικαρπίας προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

5. Συστήματα οικονομικής διαχείρισης

Παρ' όλον ότι υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικής διαχείρισης στον κρατικό τομέα, παρατηρήθηκε από τους σχετικούς ελέγχους στους οποίους

έχει προβεί η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας ότι αυτά δεν εντοπίζονται σε ορισμένους ημικρατικούς οργανισμούς, κυρίως στους μικρότερους απ' αυτούς και στους νεότερους οργανισμούς με λιγότερη εμπειρία. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι μεγαλύτερο πρόβλημα αναφορικά με την ελλιπή εφαρμογή των συστημάτων οικονομικής διαχείρισης παρουσιάζεται στους περισσότερους δήμους και σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό στα κοινοτικά συμβούλια.

Ειδικότερα, όσον αφορά τους δήμους και τα κοινοτικά συμβούλια, αναγνωρίζεται ότι στα πλαίσια της λειτουργίας αλλά και της επιθυμίας για μεγαλύτερη αυτονομία της τοπικής αυτοδιοίκησης, έτσι όπως το επιβάλλουν οι ευρωπαϊκές αρχές, θα πρέπει να καταβληθεί συστηματική προσπάθεια, έτσι ώστε τόσο οι δήμοι όσο και τα κοινοτικά συμβούλια να υιοθετήσουν, αλλά και να εφαρμόσουν κατάλληλα συστήματα οικονομικής διαχείρισης.

6. Σύστημα αξιολόγησης του προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας

Στα πλαίσια της αναβάθμισης της δημόσιας υπηρεσίας σημαντικό στοιχείο αποτελεί η εξάλειψη της αναξιοκρατίας σ' όλα τα επίπεδα του δημόσιου βίου. Προς την κατεύθυνση αυτή ουσιαστικό μέτρο αποτελεί η υιοθέτηση του νέου συστήματος αξιολόγησης του προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, η υλοποίηση του οποίου εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, σε αντικατάσταση του υφιστάμενου ισοπεδωτικού συστήματος.

Η εφαρμογή ενός καλού συστήματος αξιολόγησης του προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία αναμένεται να συντελέσει στην αναβάθμιση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας υπηρεσίας, καθώς και στην αναβάθμιση των αξιοκρατικών διαδικασιών όσον αφορά στην πρόσληψη, στην αξιολόγηση, στη μετάθεση και στην προαγωγή των υπαλλήλων που τη στελεχώνουν. Η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας

σημείωσε με έμφαση ότι η επιτυχής κατάληξη ενός οποιουδήποτε συστήματος αξιολόγησης του προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την αλλαγή της νοοτροπίας των δημόσιων υπαλλήλων, αλλά κυρίως των αξιολογούντων. Πρόσθεσε ότι δε θα πρέπει σε καμία περίπτωση σχεδόν όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, όπως γίνεται σήμερα, να αξιολογούνται ως εξάαιρετοι.

7. Εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ)

Ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων νοσηλευτηρίων αποτελεί αναγκαιότητα για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας. Από αυτά εξαρτάται ουσιαστικά η εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ), το οποίο προϋποθέτει τη συνεργασία της κυβέρνησης, των δημόσιων νοσηλευτηρίων, των ιδιωτών γιατρών και κλινικών, της συντεχνίας των γιατρών ΠΑΣΥΚΙ και άλλων φορέων για την πλήρη και ορθή εφαρμογή του.

Στα πλαίσια αυτά και ειδικότερα στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού των δημόσιων νοσηλευτηρίων εντάσσεται και το πρόβλημα της συνεχούς προμήθειας αναλώσιμων ειδών που κρίνονται απαραίτητα για την εύρυθμη λειτουργία τους, όπως και οι διαδικασίες που τηρούνται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας για την αγορά και τη διάθεση των φαρμάκων στα δημόσια νοσηλευτήρια. Το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο αυτεπάγγελτης εξέτασης από την επιτροπή σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2009.

Επί του ειδικότερου αυτού θέματος η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας δήλωσε ότι για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ βασική προϋπόθεση αποτελεί ο εκσυγχρονισμός των κρατικών νοσηλευτηρίων. Προς την κατεύθυνση αυτή, πρόσθεσε, πρέπει να προωθηθούν οι ενέργειες εκείνες που αφορούν στην

αγορά υπηρεσιών από συμβούλους για τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων νοσηλευτηρίων, στη βελτίωση των διαδικασιών που αφορούν την προμήθεια αναλώσιμων ειδών, φαρμάκων, ιατρικού εξοπλισμού, καθώς επίσης και στη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των ιατροσυμβουλίων κ.ά.

Επιπρόσθετα, επί του ειδικότερου θέματος που αφορά στην προμήθεια αναλώσιμων ειδών στα κρατικά νοσηλευτήρια ειδική αναφορά έκανε ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, ο οποίος παρευρέθηκε στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής και δήλωσε συναφώς ότι, μετά από σχετικές μελέτες και έρευνες που έχει διενεργήσει η υπηρεσία του ως η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, το Υπουργείο Υγείας παρουσιάζει γενικότερα προβλήματα προγραμματισμού, συντονισμού, δομής και διοίκησης, τα οποία καθιστούν μεταξύ άλλων προβληματική την άμεση και έγκαιρη προμήθεια των κρατικών νοσηλευτηρίων με τις σωστές ποσότητες αναλώσιμων ειδών.

Δ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ/ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ/ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, ανεξάρτητα από τις επιμέρους τοποθετήσεις των κομμάτων για το υπό αναφορά θέμα, όπως αυτές θα εκτεθούν κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος, και λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της στα πλαίσια της άσκησης του κοινοβουλευτικού της ελέγχου, ομόφωνα καταλήγει στις ακόλουθες διαπιστώσεις/συμπεράσματα:

1. Η επιτροπή, πέραν των όσων αναφέρθηκαν πιο πάνω, εκφράζει τον έντονο προβληματισμό και την ανησυχία της για τη διαπίστωση ότι οι επισημάνσεις της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας που αναφέρονται στην ετήσια έκθεσή της για ορισμένα θέματα αποτελούν στην ουσία επαναλήψεις εισηγήσεων ή και παρατηρήσεων προηγούμενων ετών.

Ως εκ τούτου, η επιτροπή καλεί την εκτελεστική εξουσία, στη βάση και της δικής της πολιτικής, να λάβει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προς την κατεύθυνση της παρακολούθησης και της αντιμετώπισης των επισημάνσεων και των παρατηρήσεων της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας και την εφαρμογή αυτών στην πράξη.

2. Η επιτροπή, στα πλαίσια της άσκησης του κοινοβουλευτικού της ελέγχου, λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη τις εύλογες υποψίες και τις ανησυχίες της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας, όπως αυτές εκφράστηκαν ενώπιόν της, αναφορικά με την ύπαρξη διαφθοράς στους τρεις τομείς όπου ασκεί τον έλεγχό της και ειδικότερα όσον αφορά στην εφαρμογή των νόμων και των κανονισμών στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Η επιτροπή, παρά την ύπαρξη και τη λειτουργία σε ικανοποιητικό βαθμό των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου στη δημόσια διοίκηση, διαπιστώνει ότι υπάρχουν τομείς που είναι επιρρεπείς στη διαφθορά. Τέτοιοι τομείς μπορούν να χαρακτηριστούν αυτοί που ασχολούνται με θέματα προσφορών, με θέματα διορισμών κ.ά. Συνεπώς, για την πάταξη της διαφθοράς η επιτροπή επισημαίνει ότι απαιτείται από την εκτελεστική εξουσία η λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων που αφορούν τόσο σε θεσμικό όσο και σε νομοθετικό πλαίσιο, καθώς επίσης η εντατικοποίηση των εσωτερικών ελέγχων των διάφορων τμημάτων και υπηρεσιών του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
3. Ειδικότερα, στα θέματα της διαφθοράς, εκεί και όπου εντοπίζονται, η επιτροπή παρέχει τη στήριξή της στην κυβέρνηση, ώστε να χρησιμοποιήσει κάθε νόμιμο μέσο για πάταξή τους και προς την κατεύθυνση αυτή προτρέπει επίσης τη Γενική Ελεγκτή της Δημοκρατίας, μέσα από τους ελέγχους τους οποίους διεξάγει και στους τρεις τομείς δραστηριοτήτων της, δηλαδή στο

δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στους ημικρατικούς οργανισμούς και στην τοπική αυτοδιοίκηση, να αναδείξει τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες αποδεδειγμένα υπάρχει σήψη και διαφθορά, όπως υπέρβαση εξουσίας, διασπάθιση δημόσιου χρήματος, μη συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο κ.ά., και να τις θέτει ενώπιον της επιτροπής αλλά και της κυβέρνησης για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων και επαναφορά της όλης κατάστασης στη νομιμότητα και στη χρηστότητα, όπως αναφέρθηκε προγενέστερα.

4. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα πλαίσια για δημοσιονομική εξυγίανση και καλύτερη οικονομική διαχείριση των κρατικών πόρων, η επιτροπή καλεί την κυβέρνηση, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, το δημόσιο και τον ημιδημόσιο τομέα όπως εντατικοποιήσουν τις προσπάθειές τους για είσπραξη των ανείσπρακτων/καθυστερημένων τελών και άλλων φορολογικών υποχρεώσεων.
5. Η επιτροπή σημειώνει τη βελτίωση που υπάρχει στα θέματα εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, αλλά παράλληλα παρατηρεί ότι τα εν λόγω αποτελέσματα δεν κρίνονται ως ικανοποιητικά. Προς την κατεύθυνση αυτή χρειάζεται περισσότερη προσοχή όσον αφορά στην υλοποίηση των πορισμάτων των ελέγχων αυτών στην πράξη και όσον αφορά στην πλήρη συμμόρφωση προς τις υποδείξεις και τις παρατηρήσεις, όπως αυτές καταγράφονται στις εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.
6. Η επιτροπή τάσσεται ομόφωνα ενάντια στις πολιτικές παρεμβάσεις και στην κομματικοποίηση, στο βαθμό που υπάρχει ή εμφανίζεται, και θεωρεί ότι η πάταξη του φαινομένου αυτού θα βοηθήσει στην εφαρμογή της αξιοκρατίας και της ισοπολιτείας.

7. Η επιτροπή τέλος σημειώνει ειδικότερα ότι η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ως ένας από τους πιο βασικούς ημικρατικούς οργανισμούς διαδραματίζει ένα πολύ ουσιαστικό και ζωτικό ρόλο στην κυπριακή οικονομία, αφού θα είναι ουσιαστικά ο βασικός χρήστης φυσικού αερίου στην Κύπρο. Η επιτροπή συναφώς εκφράζει την ανησυχία της για το ότι η επί σειρά ετών καθυστέρηση που σημειώνεται στη δημιουργία του Ενεργειακού Κέντρου στο Βασιλικό, δηλαδή του τερματικού φυσικού αερίου και του τερματικού πετρελαιοειδών, αποβαίνει σε βάρος της κυπριακής οικονομίας στο σύνολό της.

Ε. ΤΕΛΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Με την ευκαιρία αυτή, θα ήταν παράλειψη για την επιτροπή να μην εξάρει το πολύ αξιόλογο έργο που επιτελεί το Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, αλλά και την άριστη συνεργασία και την πολύτιμη βοήθεια που παρέχει η Γενική Ελεγκτής της Δημοκρατίας στην επιτροπή για τη διεξαγωγή των εργασιών της. Στα πλαίσια αυτά η επιτροπή επιθυμεί όπως η συνεργασία αυτή εδραιωθεί και αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι για την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών δεν αποτελεί αυτοσκοπό μέσα από την παρούσα έκθεσή της, όπως αυτή αναλύεται πιο πάνω, να αναπαράγει μία δεύτερη έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας, αφού κάτι τέτοιο θα ήταν άσκοπο και αντιπαραγωγικό και θα ενέπλεκε την επιτροπή σε μία ατέρμονη διαδικασία συγγραφής απόψεων και παρατηρήσεων, οι οποίες εξάλλου είναι ήδη καταγεγραμμένες στην ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας. Στόχος της επιτροπής μέσα από την παρούσα έκθεσή της είναι να αναδείξει και να υποδείξει ορισμένα από τα πιο σημαντικά θέματα ή/και αναφορές που κρίνει ότι χρήζουν περαιτέρω συζήτησης, όπως αυτά εξάλλου έχουν συζητηθεί και αναλυθεί κατά τη διάρκεια των

συνεδριάσεών της, χωρίς αυτό να μειώνει ή να παραγνωρίζει την αξία ή/και τη σπουδαιότητα όλων των άλλων θεμάτων που καταγράφονται στην ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας.

Εν κατακλείδι, επισημαίνεται ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών συμφωνεί και υιοθετεί πλήρως και σε όλη τους την έκταση τις παρατηρήσεις, τις υποδείξεις και τα σχόλια που αναφέρονται στην ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτού της Δημοκρατίας για το 2007. Συνεπώς, με την παρούσα έκθεσή της η επιτροπή ομόφωνα υιοθετεί το ενιαίο αυτό κείμενο, καθώς και όλα τα σχετικά στοιχεία, έγγραφα ή/και απαντήσεις που το υποστηρίζουν ή σχετίζονται με αυτό και ως εκ τούτου ολόκληρο το κείμενο με τα επισυναπτόμενά του υποβάλλεται ενώπιον της ολομέλειας του σώματος για συζήτηση.

ΣΤ. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2009 και αφού έλαβε υπόψη όλα όσα αναφέρονται πιο πάνω, ομόφωνα αποφάσισε την έγκριση του κειμένου της παρούσας έκθεσης, καθώς και την υποβολή της για συζήτηση ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

12 Οκτωβρίου 2009

Αρ. Φακ.: 23.04.025.247-2008
ΑΝ/ΜΑΤ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2007

ΜΕΡΟΣ	1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΜΕΡΟΣ	2	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
	2.1	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες
	2.2	Υπουργεία και Τμήματα
	2.3	Αρχές Τοπικής Διοίκησης
	2.4	Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου
ΜΕΡΟΣ	3	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ/ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ
ΜΕΡΟΣ	4	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ-ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ
	4.1	Γενικές Παρατηρήσεις
	4.2	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες
	4.3	Δικαστική Υπηρεσία
	4.4	Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού
	4.5	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
	4.6	Γενικό Λογιστήριο
	4.7	Υπουργεία και Τμήματα
	4.8	Υπουργείο Άμυνας
	4.9	Εθνική Φρουρά
	4.10	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
	4.11	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
	4.12	Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως
	4.13	Τμήμα Δασών
	4.14	Τμήμα Γεωργίας
	4.15	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες
	4.16	Τμήμα Αναδασμού
	4.17	Υπηρεσία Μεταλλείων
	4.18	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
	4.19	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
	4.20	Κρατικό Αρχείο
	4.21	Αστυνομία
	4.22	Πυροσβεστική Υπηρεσία
	4.23	Φυλακές
	4.24	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
	4.25	Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη
	4.26	Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας
	4.27	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
	4.28	Τμήμα Εργασίας
	4.29	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
	4.30	Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων
	4.31	Κεντρικό Ταμείο Αδειών
	4.32	Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό

- 4.33 Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη
- 4.34 Κέντρο Παραγωγικότητας
- 4.35 Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
- 4.36 Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας
- 4.37 Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων
- 4.38 Υπουργείο Εσωτερικών
- 4.39 Επαρχιακές Διοικήσεις
- 4.40 Λευκωσίας
- 4.41 Λεμεσού
- 4.42 Λάρνακας
- 4.43 Αμμοχώστου
- 4.44 Πάφου
- 4.45 Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
- 4.46 Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως
- 4.47 Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
- 4.48 Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων
- 4.49 Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως
- 4.50 Πολιτική Άμυνα
- 4.51 Υπηρεσία Ασύλου
- 4.52 Υπουργείο Εξωτερικών
- 4.53 Υπουργείο Οικονομικών
- 4.54 Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
- 4.55 Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων
- 4.56 Τμήμα Τελωνείων
- 4.57 Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού
- 4.58 Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
- 4.59 Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους
- 4.60 Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων
- 4.61 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
- 4.62 Ταμείο "Α"
- 4.63 Σχολικές Εφορείες
- 4.64 Λευκωσίας
- 4.65 Λάρνακας
- 4.66 Πόλης Χρυσοχούς
- 4.67 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
- 4.68 Τμήμα Αρχαιοτήτων
- 4.69 Τμήμα Δημοσίων Έργων
- 4.70 Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
- 4.71 Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
- 4.72 Τμήμα Οδικών Μεταφορών
- 4.73 Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
- 4.74 Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών
- 4.75 Υπουργείο Υγείας

- 4.76 Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
- 4.77 Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας
- 4.78 Φαρμακευτικές Υπηρεσίες

ΜΕΡΟΣ**5 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

- 5.1 Δήμοι-Γενικές Παρατηρήσεις
- 5.2 Δήμος Λευκωσίας
- 5.3 Δήμος Λεμεσού
- 5.4 Δήμος Λάρνακας
- 5.5 Δήμος Πάφου
- 5.6 Δήμος Στροβόλου
- 5.7 Δήμος Αγίου Δομετίου
- 5.8 Δήμος Αθηνένου
- 5.9 Δήμος Αραδίππου
- 5.10 Δήμος Πόλης Χρυσοχούς
- 5.11 Δήμος Παραλιμνίου
- 5.12 Δήμος Αγίας Νάπας
- 5.13 Δήμος Δερύνειας
- 5.14 Δήμος Λευκάρων
- 5.15 Δήμος Γεροσκήπτου
- 5.16 Δήμος Πέγειας
- 5.17 Δήμος Μέσα Γειτονιάς
- 5.18 Δήμος Γερμασόγειας
- 5.19 Δήμος Κάτω Πολεμιδιών
- 5.20 Δήμος Αγίου Αθανασίου
- 5.21 Δήμος Αγλαντζιάς
- 5.22 Δήμος Έγκωμης
- 5.23 Δήμος Λατσιών
- 5.24 Δήμος Ίδαλίου
- 5.25 Δήμος Λακατάμιας
- 5.26 Δήμος Ακανθούς
- 5.27 Κοινοτικά Συμβούλια-Γενικές Παρατηρήσεις
- 5.28 Πρώην Χωρικές Αρχές
- 5.29 Πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως
- 5.30 Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων

ΜΕΡΟΣ**6 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ**

- 6.1 Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
- 6.2 Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
- 6.3 Αρχή Κρατικών Εκθέσεων
- 6.4 Αρχή Λιμένων Κύπρου
- 6.5 Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου
- 6.6 Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου
- 6.7 Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου
- 6.8 Οργανισμός Νεολαίας

- 6.9 Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων
- 6.10 Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού
- 6.11 Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης
- 6.12 Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
- 6.13 Οργανισμός Γεωργικής Ασφαλίσεως
- 6.14 Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας
- 6.15 Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης
- 6.16 Πανεπιστήμιο Κύπρου
- 6.17 Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου
- 6.18 Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων
- 6.19 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας
- 6.20 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας
- 6.21 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου
- 6.22 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας
- 6.23 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου
- 6.24 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου
- 6.25 Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων
- 6.26 Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων
- 6.27 Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών
- 6.28 Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου
- 6.29 Συμβούλια Υδατοπρομήθειας-Γενικά
- 6.30 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας
- 6.31 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού
- 6.32 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου
- 6.33 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας
- 6.34 Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου
- 6.35 Ταμείο Δημόσιων Δανείων
- 6.36 Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου
- 6.37 Ταμείο Θήρας
- 6.38 Ταμείο Λαχείου Προνοίας
- 6.39 Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων
- 6.40 Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου
- 6.41 Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών
- 6.42 Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία
- 6.43 Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου
- 6.44 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
- 6.45 Ίδρυμα Τεχνολογίας
- 6.46 Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου
- 6.47 Καραϊσκάκειο Ίδρυμα
- 6.48 Εφοριακό Συμβούλιο
- 6.49 Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου
- 6.50 Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού
- 6.51 Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας
- 6.52 Ταμείο Κλινικών Εργαστηρίων

- 6.53 Ίδρυμα Ενέργειας
- 6.54 Ταμείο για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας
- 6.55 Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- 6.56 Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
- 6.57 Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας
- 6.58 Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
- 6.59 Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- 6.60 Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς
- 6.61 Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων
- 6.62 Ειδικό Ταμείο Διατήρησης
- 6.63 Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών
- 6.64 Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΜΕΡΟΣ 7 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ 8 ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- 8.1 Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2007
- 8.2 Πάγιο Ταμείο
- 8.3 Αποτελέσματα έτους
- 8.4 Εισπράξεις
- 8.5 Πληρωμές
- 8.6 Γενικά
- 8.7 Τελικός Απολογισμός
- 8.8 Ενεργητικό
- 8.9 Παθητικό

ΜΕΡΟΣ 9 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ 10 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I Αποτελέσματα Προϋπολογισμού
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2007
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV Αποτελέσματα Έτους Δήμων
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Δάνεια Δήμων
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Προσωπικό Δήμων
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII Πίνακας Αποτελεσμάτων Πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως που ελέγχθηκαν το 2007